DECIZII

DECIZIA (PESC) 2023/891 A CONSILIULUI

din 28 aprilie 2023

privind măsuri restrictive având în vedere acțiunile de destabilizare a Republicii Moldova

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind Uniunea Europeană, în special articolul 29,

întrucât:

(1) La 23 iunie 2022, Consiliul European a acordat Republicii Moldova statutul de țară candidată.

(2) În concluziile sale din 23 martie 2023, Consiliul European s-a angajat să ofere în continuare tot sprijinul relevant Republicii Moldova, inclusiv pentru a consolida reziliența, securitatea, stabilitatea, economia și aprovizionarea cu energie ale acestei țări confruntate cu activități destabilizatoare desfășurate de actori externi.

(3) Actuala conducere a Republicii Moldova a realizat progrese importante în ceea ce privește consolidarea democrației și a statului de drept, precum și în ceea ce privește combaterea corupției și a depus eforturi considerabile în direcția punerii în aplicare a măsurilor specificate în avizul Comisiei Europene privind cererea sa de aderare la UE.

(4) Guvernul Republicii Moldova a continuat aplicarea agendei sale ambițioase de reforme, dar în același timp are de abordat o serie de crize și se confruntă tot mai des cu amenințări directe la adresa stabilității sale, atât din partea unor grupuri interne cu interese proprii, cât și din partea Rusiei, care conspiră deseori pentru a deturna țara de pe calea reformelor.

(5) Uniunea rămâne pregătită să utilizeze toate instrumentele în materie de politici de care dispune pentru a contribui la o ieșire efectivă din criza actuală și pentru a reacționa la acțiunile de destabilizare care reprezintă o amenințare gravă la adresa democrației și a statului de drept în Republica Moldova, inclusiv prin consolidarea punerii în aplicare a programelor de asistență tehnică și a programelor de consolidare a capacităților pentru a spori capacitatea Republicii Moldova de a preveni și de a combate în mod autonom astfel de acțiuni prin intermediul cooperării judiciare și polițienești cu statele membre.

(6) Aceste acțiuni destabilizatoare de o intensitate fără precedent necesită o reacție imediată, având în vedere, de asemenea, importanța stabilității Republicii Moldova, țară candidată la aderarea la UE care se învecinează cu Uniunea și cu Ucraina.

(7) Persoanele care obstrucționează sau subminează organizarea alegerilor sau încearcă să răstoarne ordinea constituțională, inclusiv prin acte de violență, în Republica Moldova reprezintă o amenințare la adresa democrației și a statului de drept, precum și a stabilității și securității Republicii Moldova. Eforturile de destabilizare a Republicii Moldova s-au intensificat în special de la începutul războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei.

(8) Stabilitatea, democrația și statul de drept sunt, de asemenea, amenințate de persoane care comit abateri financiare grave cu privire la fondurile publice și care sunt implicate în exportul neautorizat de capital, în măsura în care acestea ar putea obține controlul asupra autorităților statului sau ar putea influența în mod semnificativ activitățile acestora. Astfel de acte pot, de asemenea, să amenințe ordinea constituțională.

(9) Eforturile de destabilizare a Republicii Moldova amenință stabilitatea și securitatea frontierelor externe ale Uniunii.

(10) Republica Moldova a solicitat sprijinul Uniunii, prin adoptarea de măsuri restrictive, împotriva acțiunilor care amenință să destabilizeze țara.

(11) În circumstanțele actuale, ar trebui impuse restricții de călătorie și măsuri de înghețare a activelor împotriva persoanelor responsabile de acțiuni sau politici care subminează sau amenință suveranitatea și independența Republicii Moldova, precum și democrația, statul de drept, stabilitatea sau securitatea în Republica Moldova, împotriva persoanelor care sprijină sau pun în aplicare astfel de acțiuni sau politici, precum și împotriva persoanelor, a entităților sau a organismelor asociate acestora.

(12) Sunt necesare acțiuni suplimentare din partea Uniunii pentru punerea în aplicare a anumitor măsuri,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

(1) Statele membre iau măsurile necesare pentru a împiedica intrarea pe teritoriul lor sau tranzitarea acestuia de către:

(a) persoanele fizice responsabile de acțiuni sau politici care subminează sau amenință suveranitatea și independența Republicii Moldova, sau democrația, statul de drept, stabilitatea sau securitatea în Republica Moldova, sau care sprijină sau pun în aplicare astfel de acțiuni sau politici, prin oricare dintre următoarele acțiuni:

(i) obstrucționarea sau subminarea procesului politic democratic, inclusiv prin obstrucționarea sau subminarea gravă a organizării alegerilor sau prin încercarea de a destabiliza sau de a răsturna ordinea constituțională;

(ii) planificarea, coordonarea, sprijinirea sau facilitarea în orice mod a demonstrațiilor violente sau a altor acte de violență sau prin participarea, în mod direct sau indirect, la acestea; sau

(iii) abateri financiare grave cu privire la fondurile publice, precum și exportul neautorizat de capital;

(b) persoanele fizice asociate cu persoanele desemnate în temeiul literei (a);

astfel cum figurează pe lista cuprinsă în anexă.

(2) Un stat membru nu este obligat, în temeiul alineatului (1), să refuze intrarea pe teritoriul său a propriilor resortisanți.

(3) Alineatul (1) nu aduce atingere cazurilor în care unui stat membru îi revine o obligație de drept internațional, și anume:

(a) în calitate de țară-gazdă a unei organizații internaționale interguvernamentale;

(b) în calitate de țară-gazdă a unei conferințe internaționale organizate de Organizația Națiunilor Unite sau sub auspiciile acesteia;

(c) în temeiul unui acord multilateral care conferă privilegii și imunități; sau

(d) în temeiul Tratatului de conciliere din 1929 (Pactul de la Lateran) încheiat de Sfântul Scaun (Statul Vatican) și Italia.

(4) Alineatul (3) se aplică de asemenea în cazul în care un stat membru este țara-gazdă a Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE).

(5) Consiliul este informat în mod corespunzător în toate cazurile în care un stat membru acordă o derogare în temeiul alineatului (3) sau (4).

(6) Statele membre pot acorda derogări de la măsurile impuse în temeiul alineatului (1), atunci când deplasarea se justifică din motive umanitare urgente sau se efectuează în scopul participării la reuniuni interguvernamentale sau la reuniuni promovate sau găzduite de Uniune, sau la reuniuni găzduite de un stat membru care asigură președinția OSCE, în cazul în care se poartă un dialog politic care vizează direct promovarea obiectivelor de politică ale măsurilor restrictive, inclusiv sprijinirea statului de drept, a democrației, a stabilității și a securității Republicii Moldova.

(7) Statele membre pot, de asemenea, să acorde derogări de la măsurile impuse în temeiul alineatului (1) în cazul în care intrarea sau tranzitul este necesar pentru îndeplinirea unor proceduri judiciare.

(8) Un stat membru care dorește să acorde derogările menționate la alineatul (6) sau (7) informează Consiliul în scris în acest sens. Derogarea se consideră acordată, cu excepția cazului în care unul sau mai multe state membre ridică obiecții în scris în termen de două zile lucrătoare de la primirea notificării privind derogarea propusă. În cazul în care unul sau mai multe state membre ridică o obiecție, Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, poate decide să acorde derogarea propusă.

(9) În cazul în care, în temeiul alineatelor (3), (4), (6), (7) și (8), un stat membru autorizează intrarea pe teritoriul său sau tranzitul persoanelor incluse pe lista din anexă, autorizarea se limitează la scopul pentru care a fost acordată și la persoanele vizate de respectiva autorizare.

Articolul 2

(1) Se îngheață toate fondurile și resursele economice care aparțin, se află în proprietatea, sunt deținute ori controlate de:

(a) persoanele fizice, entitățile sau organismele responsabile de acțiuni sau politici care subminează sau amenință suveranitatea și independența Republicii Moldova, sau democrația, statul de drept, stabilitatea sau securitatea în Republica Moldova sau care sprijină sau pun în aplicare astfel de acțiuni sau politici, prin oricare dintre următoarele acțiuni:

   (i) obstrucționarea sau subminarea procesului politic democratic, inclusiv prin obstrucționarea sau subminarea gravă a organizării alegerilor sau prin încercarea de a destabiliza sau de a răsturna ordinea constituțională;

   (ii) planificarea, coordonarea, sprijinirea sau facilitarea în orice mod a demonstrațiilor violente sau a altor acte de violență sau prin participarea, în mod direct sau indirect, la acestea; sau

   (iii) abateri financiare grave cu privire la fondurile publice, precum și exportul neautorizat de capital;

(b) persoanele fizice sau juridice, entitățile sau organismele asociate cu persoanele desemnate în temeiul literei (a);

   astfel cum figurează pe lista cuprinsă în anexă.

(2) Niciun fond sau resursă economică nu se pune, în mod direct sau indirect, la dispoziția sau în beneficiul persoanelor fizice sau juridice, al entităților sau organismelor incluse pe lista din anexă.

(3) Prin derogare de la alineatele (1) și (2), autoritățile competente ale unui stat membru pot autoriza deblocarea anumitor fonduri sau resurse economice înghețate sau punerea la dispoziție a anumitor fonduri sau resurse economice, în anumite condiții pe care acestea le consideră corespunzătoare, după ce au stabilit că fondurile sau resursele economice în cauză:

(a) sunt necesare pentru a satisface nevoile de bază ale persoanelor enumerate în anexă și ale membrilor lor de familie aflați în întreținerea lor, incluzând cheltuielile pentru alimente, chirie sau ipotecă, pentru medicamente și tratamente medicale, impozite, prime de asigurare și plata facturilor la utilități;

(b) sunt destinate exclusiv plății unor onorarii rezonabile și rambursării cheltuielilor suportate în legătură cu furnizarea unor servicii juridice;

(c) sunt destinate exclusiv plății unor comisioane sau taxe aferente serviciilor de păstrare sau de gestionare curentă a unor fonduri sau resurse economice înghețate;

(d) sunt necesare pentru cheltuieli extraordinare, cu condiția ca autoritatea competentă să fi notificat autorităților competente ale celorlalte state membre și Comisiei motivele pe baza cărora consideră că ar trebui acordată o autorizare specifică, cu cel puțin două săptămâni înainte de acordarea autorizării; sau

(e) urmează să fie plătite într-un sau dintr-un cont al unei misiuni diplomatice sau consulare sau al unei organizații internaționale care beneficiază de imunități în conformitate cu dreptul internațional, în măsura în care astfel de plăți sunt destinate a fi utilizate în scopurile oficiale ale misiunii diplomatice sau consulare sau ale organizației internaționale.

Statul membru în cauză informează celelalte state membre și Comisia cu privire la orice autorizare pe care o acordă în temeiul prezentului alineat.

(4) Prin derogare de la alineatul (1), autoritățile competente ale statelor membre pot autoriza deblocarea anumitor fonduri și resurse economice înghețate, dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

(a) fondurile sau resursele economice fac obiectul unei hotărâri arbitrale pronunțate anterior datei la care persoana, entitatea sau organismul menționat la alineatul (1) a fost inclus pe lista din anexă, sau al unei hotărâri judecătorești sau decizii administrative pronunțate în Uniune, ori al unei hotărâri judecătorești executorii în statul membru vizat, anterior sau ulterior datei respective;

(b) fondurile sau resursele economice vor fi utilizate exclusiv pentru a satisface creanțele garantate printr-o astfel de hotărâre sau decizie ori a căror valabilitate este recunoscută printr-o astfel de hotărâre sau decizie, în limitele stabilite de actele cu putere de lege și de normele administrative aplicabile care reglementează drepturile persoanelor care au astfel de creanțe;

(c) hotărârea sau decizia nu este în beneficiul unei persoane fizice sau juridice, al unei entități sau al unui organism care figurează în lista din anexă; și

(d) recunoașterea hotărârii sau a deciziei nu contravine ordinii publice din statul membru în cauză.

Statul membru în cauză informează celelalte state membre și Comisia cu privire la orice autorizare acordată în temeiul prezentului alineat, în termen de două săptămâni de la autorizare.

(5) Alineatul (1) nu împiedică o persoană fizică sau juridică, o entitate sau un organism inclus pe listă să efectueze plăți datorate în temeiul unui contract încheiat anterior datei la care persoana fizică sau juridică, entitatea sau organismul a fost inclus pe lista din anexă, cu condiția ca statul membru în cauză să fi stabilit că beneficiarul plății respective nu este, în mod direct sau indirect, o persoană fizică sau juridică, o entitate sau un organism menționat la alineatul (1).

(6) Alineatul (2) nu se aplică sumelor transferate în conturile înghețate care reprezintă:

(a) dobânzi sau alte venituri generate de aceste conturi;

(b) plăți datorate în temeiul unor contracte, acorduri sau obligații care au fost încheiate sau au survenit anterior datei la care aceste conturi au devenit obiectul măsurilor prevăzute la alineatele (1) și (2); sau

(c) plăți datorate în temeiul unor hotărâri judecătorești, decizii administrative sau hotărâri arbitrale pronunțate în Uniune sau executorii în statul membru în cauză,

cu condiția ca orice astfel de dobânzi, alte venituri și plăți să rămână sub incidența măsurilor prevăzute la alineatul (1).

(7) Interdicția prevăzută la alineatul (2) nu se aplică organizațiilor și agențiilor care sunt evaluate pe piloni de către Uniune și cu care Uniunea a semnat un acord-cadru de parteneriat financiar pe baza căruia organizațiile și agențiile acționează în calitate de parteneri umanitari ai Uniunii, cu condiția ca furnizarea fondurilor sau resurselor economice menționate la alineatul (2) să fie necesară în scopuri exclusiv umanitare în Republica Moldova.

(8) În cazurile care nu intră sub incidența alineatului (7) și prin derogare de la alineatele (1) și (2), autoritățile competente ale unui stat membru pot acorda autorizații speciale sau generale, în condițiile generale sau speciale pe care le consideră adecvate, în ceea ce privește deblocarea anumitor fonduri sau resurse economice înghețate ori punerea la dispoziție a anumitor fonduri sau resurse economice, cu condiția ca furnizarea fondurilor sau resurselor economice respective să fie necesară în scopuri exclusiv umanitare în Republica Moldova.

Articolul 3

(1) Consiliul, hotărând în unanimitate la propunerea unui stat membru sau a Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate (denumit în continuare „Înaltul Reprezentant”), decide cu privire la stabilirea și modificarea listei din anexă.

(2) Consiliul comunică persoanei fizice sau juridice, entității sau organismului vizat decizia menționată la alineatul (1), inclusiv motivele includerii pe listă, fie direct, dacă adresa este cunoscută, fie prin publicarea unui aviz, acordând persoanei, entității sau organismului în cauză posibilitatea de a prezenta observații.

(3) În cazul în care se transmit observații sau se prezintă dovezi substanțiale noi, Consiliul reexaminează decizia menționată la alineatul (1) și informează în consecință persoana, entitatea sau organismul în cauză.

Articolul 4

(1) Anexa cuprinde motivele includerii pe listă a persoanelor fizice și juridice, a entităților și a organismelor menționate la articolele 1 și 2.

(2) Anexa include informațiile necesare identificării persoanelor fizice sau juridice, a entităților sau a organismelor vizate, în cazul în care aceste informații sunt disponibile. În ceea ce privește persoanele fizice, aceste informații pot cuprinde: numele și pseudonimele; data și locul nașterii; cetățenia; numărul pașaportului și al cărții de identitate; sexul; adresa, dacă este cunoscută, precum și funcția sau profesia. În ceea ce privește persoanele juridice, entitățile și organismele, aceste informații pot cuprinde: denumirea; data și locul înregistrării; numărul de înregistrare și sediul.

Articolul 5

(1) Consiliul și Înaltul Reprezentant pot prelucra date cu caracter personal în vederea îndeplinirii atribuțiilor care le revin în temeiul prezentei decizii, în special:

(a) în ceea ce privește Consiliul, pentru pregătirea și efectuarea modificărilor la anexă;

(b) în ceea ce privește Înaltul Reprezentant, pentru pregătirea modificărilor la anexă.

(2) Consiliul și Înaltul Reprezentant pot prelucra, dacă este cazul, datele relevante referitoare la infracțiunile comise de persoanele fizice incluse pe listă, la condamnările penale sau măsurile de securitate privind aceste persoane, numai în măsura în care o astfel de prelucrare este necesară pentru pregătirea anexei.

(3) În sensul prezentei decizii, Consiliul și Înaltul Reprezentant sunt desemnați drept „operatori" în înțelesul articolului 3 punctul 8 din Regulamentul (UE) 2018/1725 al Parlamentului European și al Consiliului ([1]), pentru a se asigura că persoanele fizice în cauză își pot exercita drepturile în temeiul Regulamentului (UE) 2018/1725.

Articolul 6

Nu se admite nicio pretenție în legătură cu orice contract sau tranzacție a cărei executare a fost afectată, în mod direct sau indirect, în totalitate sau parțial, de măsurile impuse în temeiul prezentei decizii, inclusiv cererilor de despăgubire sau oricărei alte cereri de acest tip, cum ar fi cererile de daune-interese sau cererile în temeiul unei garanții, în special cererilor de prelungire sau de plată a unei obligațiuni, a unei garanții sau a unei contragaranții, mai ales a unei garanții financiare sau a unei contragaranții financiare, indiferent de formă, prezentate de:

(a) persoanele fizice sau juridice, entitățile ori organismele desemnate, care sunt incluse pe lista din anexă;

(b) orice persoană fizică sau juridică, entitate sau organism care acționează prin intermediul sau în numele uneia dintre persoanele, entitățile sau organismele menționate la litera (a).

Articolul 7

Pentru ca măsurile prevăzute de prezenta decizie să aibă un impact cât mai mare, Uniunea încurajează statele terțe să adopte măsuri restrictive similare celor prevăzute în prezenta decizie.

Articolul 8

Prezenta decizie se aplică până la 29 aprilie 2024.

Prezenta decizie se reexaminează permanent. Prezenta decizie se reînnoiește sau se modifică, după caz, în cazul în care Consiliul consideră că obiectivele sale nu au fost îndeplinite.

([1]) Regulamentul (UE) 2018/1725 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2018 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituțiile, organele, oficiile și agențiile Uniunii și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 45/2001 și a Deciziei nr. 1247/2002/CE (JO L 295, 21.11.2018, p. 39).

La reexaminarea măsurilor restrictive adoptate în temeiul articolului 1 alineatul (1) litera (a) punctul (iii) și al articolului 2 alineatul (1) litera (a) punctul (iii), Consiliul ia în considerare, după caz, dacă persoanele în cauză sunt supuse unei proceduri judiciare sau nu pentru faptele pentru care au fost incluse pe listă.

Articolul 9

Prezenta decizie intră în vigoare în ziua următoare datei publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Adoptată la Bruxelles, 28 aprilie 2023.

Pentru Consiliu
Președintele
J. ROSWALL

ANEXĂ

Lista persoanelor fizice și juridice, entităților și organismelor menționate la articolele 1 și 2

[…]